

Ved bisettelsen i Det nye krematorium den 27/5 nedla professor Korsmo en krans på båren fra Det norske myrselskap med en takk for godt og uegennyttig arbeide i myrsakens tjeneste.

MYRENE PÅ LANGØYA OG HADSELØYA

Av Aasulv Løddesøl (ref.) og Oscar Hovde.

LANGØYA OG HADSELØYA i Nordland fylke utgjør sammen med Anøya og deler av Hinnøya og Austvågøy — foruten en del småøyer — den landsdel som almindelig går under navn av Vesterålen. Størrelsen av Langøya og de omliggende småøyer er ifølge statistikkene 914,70 km². Langøya alene er opført med 887,60 km². Hadseløya er betydelig mindre, nemlig 102,64 km². I alt fem herreder har sin beliggenhet på disse øyer, nemlig Langenes, Øksnes, Bø, Sortland og Hadsel. Til de to sistnevnte herreder hører riktignok også betydelige arealer av Hinnøya og Austvågøy.

Beliggenhet. Mot øst begrenses Langøya og Hadseløya av Sortlandssundet, mot syd av Hadselfjorden og Vesterålsfjorden og mot vest og nord av Nordishavet. Geografisk blir dette fra 68°30' til 69°5' nordlig bredde og fra 3°37' til 4°40' østlig lengde, med Oslo meridian som utgangspunkt.

Fjellgrunnen. Av et geologisk oversiktskart over Nord-Norge fremgår at fjellgrunnen både på Langøya og Hadseløya overveiende består av syenitt og granitt. På Langøya og småøyene vest for denne finnes dessuten flere gabbrofelter. Det største og best undersøkte av disse er det såkalte Hovdenfelt mellom Hovden og Malnes på yttersiden av Langøya, som av Th. Vogt (Norges geologiske undersøkelses årbok, 1909) er opgitt å være 30 km² stort. Av viktige differensasjonsprodukter av gabbroen innen Hovdenfeltet må nevnes titanholdig jernmalm. Ved Selvåg har man således et malmareal av ca. 100 dekar, det er den største forekomst av titanholdig jernmalm med et middels titaninnhold som finnes i Norge (jfr. J. H. L. Vogt, N. G. U. nr. 45, 1909). Gangbergarter og omvandlede sedimentære bergarter av kambrisk-silurisk alder finnes også på øygruppen, bl. a. flere forekomster av dolomitmarmor. Ved Jennestad på østkysten finnes en betydelig grafittforekomst; likeså på Kråkberget i Øksnes og ved Anestad i Sortland.

Av løse jordlag er det forholdsvis lite på øyene i Vesterålen, fjellgrunnen er nemlig stort sett tungt forvitrelig. Jordsmonnet består for det meste av strandsand og grus langs strendene og inne i vikene og bukter finnes rester av terrasser. Dessuten forekommer en del skredjord og enkelte mørener foruten store myrarealer. Dette stemmer også for Langøyas og Hadseløyas vedkommende, selv om

myrerealene i samlet utstrekning her ikke kommer op mot myrene på Andøya.

Topografi. Både Langøya og Hadseløya er sterkt kuperte. Høieste fjelltopp på Langøya er Snekkolla i Øksnes, 760 m. På Hadseløya dominerer Lamlitind med 656 m. Skogsøya, som er den største av alle småøyene på yttersiden av Langøya, har også et kupert terreng med den 708 m høie Sørsandtind som høieste punkt.

Langøyas vestkyst er sterkt opskåret av mange fjorder, som danner en mengde halvøyer og holmer. Kystlinjen blir derfor lang i forhold til øyas areal, og flere steder har man en relativt lun skjærgård også på yttersiden. Innersiden er lite sønderskåret av fjorder og bukter; det samme er tilfelle med Hadseløya. Sortlandssundet danner allikevel en lun dampskibsled, beskyttet som det er av de bergfulle øyer i vest.

Større elver finnes ikke på noen av øyene, men derimot en hel del bekker og småelver som danner avløp for de mange vann og tjern som finnes både i stor og liten høide over havet. Langs med bekkfarene som følger dalsluktene fra fjellvannene nedover mot strandflaten finnes en del bjørkeskog, særlig på innsiden av øyene.

Bebyggelsen er koncentrert langs stredene på den såkalte «strandflate», som er en brem av lavtliggende land langs kysten, den strekker sig til en høide av 30 til 40 m o. h. Langøya er tettest bebygget langs øst- og sydkysten, for Hadseløyas vedkommende er bebyggelsen spredt rundt hele øya. På strandflaten er det mest av løse jordlag og også av myr; her er også de dyrkede arealer størst. Gode veier er bygget til de fleste større centrer, og dampskibsforbindelsen er sikret ved anlegg av gode kaier på flere steder. Eksempelvis anløper hurtigrutebåtene regelmessig Sortland på Langøya og skiftevis Stokmarknes og Melbo på Hadseløya. Disse tre steder har nærmest karakter av ladesteder med fabrikker, tettbebyggelse og en tallrik befolkning.

Folkemengden i de foran nevnte 5 herreder er ifølge siste folketelling (1. desember 1930) i alt 11,867, herav i Hadsel 4,941 og i Sortland 2,366. Hvor mange av disse som bor på selve Langøya og Hadseløya, er ikke særskilt oppgitt, men utvilsomt er befolkningstettheten større her enn i de deler av nevnte herreder som ligger på Hinnøya og Austvågøy. Regner man ut folkemengden pr. km² herredsvis, kommer imidlertid Bø høiest med 12,4 personer pr. km², mens folkemengden for de øvrige herreder varierer fra 5,5 pr. km² for Øksnes til 7,0 for Hadsel herred.

Av hjemmевærende menn over 15 år er 54 % knyttet til fiske, fangst og sjøfart og 21 % til jordbruk, mens 25 % er tilknyttet andre erhverv, regnet alle herreder under ett. Regner vi ut de tilsvarende tall herredsvis, får man at fiskerbefolkningen er sterkest representert i Øksnes med 64 % og jordbruksbefolkningen sterkest i Hadsel med 25 %.

Tabell 1.

Analyser av jordprøver

Prøve nr.	Prøven uttatt	Myrtype	Volumvekt (tørrestoff) pr. l. gr.
Jordprøver fra Langøya.			
1	Ca. 1 km v. f. Alsvåg og 200 m s. f. veien	Lyngrik mosemyr	170
2	Like nord for veien vest for Sørvågvatnet	Gressrik mosemyr	157
3	Rett vest for Kleppan like øst for veien	—, —	61
4	Midt mellom Grunnfj. og veien Myre--Strengelvåg	Lyngrik mosemyr	105
5	Selnesmyren—H. Karoliussens teig	Gressmyr	162
6	Ny Jords felt — Vikeidet — (A. Johnsens teig) . .	Gressrik mosemyr	140
7	—, — ca. 100 m n. f. v. og do. øst for herredsgrensen	Gressmyr	138
8	Ved Kavåsen, Amandus Goviks teig	—, —	96
9	Ved Kavåsen, rett over for Goviks teig	Gressrik mosemyr	134
10	I Holmstaddalen, 200 m nord for morene	—, —	111
11	Ved Jørland, 200 m øst for Saltvatnet	Gressmyr	108
12	Vest for veien, 300 m nord for Sommersland	—, —	114
13	På A. Andreassens bruk (nr. 14 er brenntorvp.) . . .	—, —	108
15	Midt mellom Gåsland og Værhalsen	Gressrik mysemyr	83
16	Bureisingsfelt M. Johnsen, Bitterstad	Gressmyr	182
17	—, — —, — —, —	Gressrik mosemyr	89
18	—, — —, — —, —	Gressmyr	143
19	Dyrkingsteig —, — —, —	Lyngrik mosemyr	67
20	Dyrkingsteig —, — —, —	—, —	86
21	Bitterstadmyren, 5—600 m s. s. v. for Marken . . .	Gressmyr	136
22	—, — ca. 300 m s. for Marken	—, —	118
23	—, — n. v. for Hauknes	—, —	113
Jordprøver fra Hadseløya.			
24	Syd for Stokmarknes	Gressrik mosemyr	79
25	Mellem Hadselhavn og veien	Lyngrik mosemyr	84
26	Syd for Hadsel prestegård	—, —	49
27	Fremst i Husbydalen	—, —	98
28	Nord for Gulstad	Gressrik mosemyr	88
29	Mellem Melbo og Haug	Gressmyr	110
30	Kvantolimyren, ca 240 m o. h.	Gressrik mosemyr	77
31	Vest for Vatndal, ca. 200 m syd for elven	—, —	107
32	—, — ca. 50 m nord for elven	Gressmyr	128
33	Syd for Breivik, ca. 500 m vest for elven	Lyngrik mosemyr	97
34	Syd for Breivik	—, —	85

fra Langøya og Hadseløya.

pH-verdi	I vannfri jord			Pr. dekar til 20 cm. dyp, kg.		Anmerkninger				
	pst.			N	Ca O					
	Aske	N	CaO			N	Ca O			
4.31	2.00	1.53	0.27	518	91	Vel formuldet. Dybde 2.3 m, grusbunn				
4.51	3.56	2.18	0.17	684	53	Noenl.	-	„	1.8	- do.
4.62	2.96	1.33	0.33	163	41	Svakt	-	„	3.2	- do.
4.29	2.11	1.27	0.30	268	62	Noenl.	-	„	3.5	- do.
5.19	6.18	2.97	0.98	960	318	Vel	-	„	1.6	- do.
4.51	3.13	2.12	0.33	595	91	-	-	„	0.9	- do.
5.12	6.50	3.10	0.36	858	99	-	-	„	ca. 1	- do.
5.52	9.05	3.16	0.74	690	142	Noenl.	-	„	1.20	- leirbunn
4.48	4.28	2.96	0.22	790	57	„	-	„	0.8	- do.
4.55	2.81	1.42	0.32	311	72	„	-	„	1.20	- grusbunn
5.03	9.55	2.72	0.32	585	69	„	-	„	0.80	- steinbunn
5.10	3.01	2.88	0.29	657	67	„	-	„	1.10	- stein, grus
5.10	5.44	3.00	0.37	404	80	„	-	„	1.20	- grusbunn
4.57	3.11	1.84	0.35	305	58	Svakt	-	„	1.80	- do.
4.05	2.30	1.80	0.14	653	49	Vel	-	„	ca. 2	- do.
4.23	2.54	1.25	0.24	223	42	Svakt	-	„	1.0	- sandbunn
4.67	3.62	2.06	0.86	586	245	Vel	-	„	2.7	- do.
4.31	2.33	0.99	0.28	134	39	Svakt	-	„	1.5	- do.
4.03	2.26	1.17	0.34	201	59	„	-	„	2.0	- do.
4.46	3.80	2.42	0.33	660	89	Noenl.	-	„	1.0	- do.
4.26	2.71	1.54	0.16	364	39	„	-	„	0.8	- do.
4.76	4.11	2.22	0.58	500	131	„	-	„	1.0	- do.
4.46	4.20	1.69	0.24	268	38	Svakt	-	„	1.70	- sandbunn
4.17	4.47	3.26	0.24	547	41	„	-	„	2.60	- steinbunn
4.39	1.98	0.77	0.18	75	17	„	-	„	2.60	- sandbunn
4.22	3.31	1.39	0.27	273	52	Noenl.	-	„	2.70	- do.
4.44	2.58	1.54	0.18	269	31	Svakt	-	„	2.60	- do.
4.77	4.85	2.34	0.77	515	169	Noenl.	-	„	2.60	- do.
4.53	2.32	1.55	0.25	238	38	Svakt	-	„	2.80	- do.
4.24	2.55	1.73	0.11	372	24	Noenl.	-	„	1.50	- grusbunn
4.24	2.40	1.80	0.15	458	39	„	-	„	0.70	- do.
4.48	2.53	1.65	0.20	322	39	Svakt	-	over	6.0	- do.
4.22	2.38	1.16	0.25	196	42	„	-	dybde	1.40	- sandbunn

Myrinventeringer på Langøya og Hadseløya.

Sommeren 1934 foretok førstnevnte sammen med myrselskapets landmåler, utskiftningskandidat O. Øfsti, en del spesialundersøkelser på Langøya, bl. a. blev planlagt en avløpskanal for Bitterstadmyren og noen mindre dyrkingsfelter undersøkt. Samtidig foretok vi som en innledning til senere mer omfattende myrinventeringer, en befaring av Skagenmyrene, det ca. 6 km lange og fra 1 til 2 km brede myrparti mellom Bitterstad i syd og Grytting i nord. Inventeringen blev fortsatt sommeren 1935 av sistnevnte. Sammen foretok vi så en del suppleringer og kontrollbefaringer i 1936. Alle myrpartier på øygruppen som har noen nevneverdig utstrekning, er nu undersøkt efter samme plan som omtalt tidligere her i tidsskriftet (hefte 2, 1935). Inventeringene er utført med bidrag av A/S Norsk Varekrigsforsikringsfond.

Myrtyper: Som ved de tidligere undersøkelser er myrene klassifisert efter dr. Gunnar Holmsens system (N.G.U. nr. 99, 1923). I alt 3 typer er utskilt, nemlig lyngrik mosemyr, gressrik mosemyr og gressmyr. Karakterplantene for den lyngrike mosemyr er kvitmosene Sphagnum rubellum og Sp. fuscum med et sterkt innslag av gråmose (Racomitrium) foruten en rekke lyngvekster, hvorav røsslyng (*Calluna vulgaris*) dominerer. På den gressrike mosemyr finnes en ikke ubetydelig innblanding av bjørnemose (*Polytricum*), samtidig som gråmosen er mindre fremtredende. Hertil kommer at enkelte halvgressarter, særlig bjørnskjegg (*Scirpus*) og myrull (*Eriophorum vaginatum*) for en stor del avløser lyngvekstene. Gressmyrene er karakterisert ved et sterkt innslag av bjørnemose i bunndekket, og dessuten inntar stararter (*Carex*) en bred plass.

Vegetasjonens sammensetning.

a. Lyngrik mosemyr. Som nevnt foran består bunnvegetasjonen på denne myrtype overveiende av en del Sphagnumarter, *Racomitrium lanuginosum* og dessuten blev notert *Hypnum* og *Polytricum* samt *Cladonia*. Av høierestående planter er lyngvekster helt dominerende, og av disse forekommer næsten like hyppig *Calluna vulgaris* (røsslyng), *Empetrum nigrum* (krekling), *Andromeda polifolia* (kvitlyng) og *Vaccinium oliginosum* (blokkebær). Dessuten fire andre lyngvekster med mindre utbredelse. Av buskvekster finnes *Betula nana* (dvergbjørk) og *Salix* (vidje) foruten *B. odorata* (alm. bjørk). En bestanddel av vegetasjonen er dessuten halvgressarter og da særlig *Scirpus* (bjørnskjegg) og *Eriophorum vaginatum* (enhodet myrull). Videre forekommer nærmest sporadisk 10—12 andre halvgress og urter, hvorav *Rubus Chamæmoris* (moltebær) ofte er ganske fremtredende.

b. Gressrik mosemyr. Her finnes de samme moser som på den lyngrike mosemyr, men med sterkere innslag av *Polytricum* i et for øvrig friskere kvitmoselag. Gråmosen er mindre fremtredende. *Cladonia* mangler ofte. Her er det halvgress og gressarter som råder grunnen i rekkefølgen: *Scirpus*, *Eriophorum vaginatum*, *Carex* og *Eriophorum angustifolium*. Av lyngvekster finnes de samme som på den lyngrike mosemyr, men i langt min-

dre mengder. For øvrig blev på denne myrtype notert i alt 15 urter foruten noen få halvgressarter samt *Betula nana* og *Salix*.

c. *Gressmyr*. På denne myrtype er mosene sterkt fortrent og representeres bare av *Sphagnum* og *Polytricum*; sistnevnte er i overvekt. Helt dominerende her er *Scirpus*, *Carex*, *Erioph. vaginatum* og *Erioph. angustifolium*. Dessuten forekommer de vanlige lyngarter, flere gress og halvgress samt 12—15 forskjellige urter.

Av de forskjellige myrtyper har vi uttatt en rekke jordprøver til kjemisk analyse (jfr. beskrivelse i nærværende tidsskrift hefte 3, 1934). Resultatet av analysene, som er utført av Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon i Trondheim, er meddelt i tabell 1. Det viser sig at prøvenes gjennomsnittlige volumvekt øker fra 93 gr tørrstoff pr. l for den lyngrike mosemyr til 128 gr i gjennomsnitt for gressmyrene. Innholdet av askebestanddeler er gjennengående lavt, særlig gjelder dette de to mosemyrtyper. Gressmyrene står derimot adskillig bedre med en gjennomsnittlig askeprosent omtrent dobbelt så stor som den dårligste mosemyrtype. Det prosentiske innhold av kvelstoff og kalk er også lavt for mosemyrene, for gressmyrene derimot ikke så værst (jfr. nedenstående sammenstilling):

	Lyngrik mosemyr 9 prøver	Gressrik mosemyr 11 prøver	Gressmyr 13 prøver
Volumvekt (tørrstoff pr. l) gram	93	103	128
Aske, %	2,59	3,09	4,89
Kvelstoff (N), %	1,47	1,78	2,46
Kalk (CaO), %	0,26	0,25	0,47

Prøvenes pH-verdi varierer mellom pH 4,03 og pH 5,52. Gressmyrene er gjennengående noe mindre sure enn mosemyrene, middelpH-verdiene varierer fra pH ca. 4,3 til pH ca. 4,8 for henholdsvis lyngrik mosemyr og gressmyr.

Myrens formuldingsgrad, som for en del kommer til uttrykk i volumvekten, varierer fra svakt til vel formuldet. Yttergrensen danner prøve nr. 26 med 49 gr tørrstoff pr. l og prøve nr. 16 med 182 gr. pr. l (tabell 1). Den betydelige større volumvekt for de best formuldete prøver gjør at innholdet av såvel kvelstoff som kalk pr. arealenhet blir betydelig høiere hvor formuldingen er kommet godt igang. Volumvektens variasjon med formuldingsgraden for nærværende analysemateriale (uansett myrtype) fremgår av nedenstående opstilling, hvor det også er opført det gjennomsnittlige prosentiske innhold av aske, kvelstoff og kalk:

	Svakt formuldet 12 prøver	Noenl. vel formuldet 15 prøver	Vel formuldet 6 prøver
Volumvekt, gr	79	109	156
Aske, %	2,66	4,24	3,96
Kvelstoff (N), %	1,52	2,20	2,26
Kalk (CaO), %	0,26	0,34	0,49

Tabell 2.

Analyser av brenntorvprøver fra Langøya og Hadseløya.

Prøver tatt fra	Aske i vann- fritt stoff pst.	Volum- vekt, luft- tørr	Sam- men- holds- grad	Brennverdi i kalorier	
				I vann- fritt stoff	Med 25 pst. vann
Lahaugmyren, Jennestad, Sortland herred	3.08	689	1.0	5670	4103
Veåsmyren, " " "	3.45	400	1.5	5386	3890
Ytre Torvhaugmyr, Haug, Hadsel "	5.96	613	1.5	5385	3888
Innre " " " "	4.18	704	1.0	5531	3998
Åsmulmyren, Melbo, " "	3.21	396	—	—	—
Innre Haugsmyr, " " "	5.63	222	—	—	—
Storåsmyren, Breivik, " "	2.65	300	—	—	—
Reinshaugmyren, ø. f. Rise, Bø "	3.45	528	2.0	4626	3320

I gjennomsnitt er volumvekten dobbelt så stor for de vel formuldede prøver sammenlignet med de svakt formuldede. At det prosentiske innhold av aske, kvelstoff og kalk også synes å ligge høiere for de høieste formuldingsgrader, skyldes nok først og fremst at de bedre myrtyper fortrinnsvis plasserer seg innenfor disse grupper.

I flere myrer på Langøya og Hadseløya forekommer til dels meget god brenntorv. Som eksempler tas her med analyser av en del brenntorvprøver fra forskjellige myrer i Sortland, Hadsel og Bø herreder (tabell 2). Under beskrivelsen av de enkelte større myrpartier vil de viktigste brenntorvforekomster bli nærmere omtalt.

De større myrpartier på øygruppen er inntegnet på medfølgende kart i mst. 1:400,000*). I tabell 3 er herredsvis opført et sammendrag over myrarealene på de to øyer. På Langøya er i alt 86,200 dekar myr, det er 9,4 % av totalarealet. Hadseløya har ifølge våre undersøkelser 11,800 dekar myr, det vil si 11,5 % av totalarealet. For Langøyas og småøyenes vedkommende fordeler myrarealet seg med 32 % på lyngrik mosemyr, 51 % på gressrik mosemyr og 17 % på gressmyr. De tilsvarende tall for Hadseløya er henholdsvis 47, 44 og 9 %.

I tilknytning til denne almindelige oversikt skal vi her få meddele resultatene av analyser av en del kalksandprøver fra Langøya og Hadseløya (tabell 4). En prøve av skjellfri kvartsand (S 6)

*) Kopier av oversiktskart over Langøya og Hadseløya i mst. 1:100,000 vil kunne fåes ved henvendelse til myrselskapet for kr. 1.00 pr. stk.

KART
OVER

LANGØYA OG HADSELOYA

NORDLAND FYLKE

Utarbeidet etter N.G.O.'s kartler

Avutskiftningskont. Q.Hovde

1835

Målestokk = 1:400000

TEGNFORKLARING

- Lyngrik mosemyr
- Gressrik mosemyr
- Gressmyr
- Morener
- Fjellgrunn
- Annel areal

Det Norske Myrveskaps

Tabell 3.

**Sammendrag over myrrealene på Langøya og Hadseløya
med omliggende småøyer.**

Herred	Lyngrik mosemyr, dekar	Gressrik mosemyr, dekar	Gressmyr, dekar	Ialt dekar
Langenes	12,600	6,400	2,200	21,200
Øksnes	4,800	8,500	4,800	18,100
Bø	900	11,400	3,100	15,400
Sortland	400	5,200	2,200	7,800
Hadsel (Langøya).	8,900	12,600	2,200	23,700
Ialt, Langøya med småøyer	27,600	44,100	14,500	86,200
Hadsel (Hadseløya).	5,600	5,200	1,000	11,800
Ialt på Langøya og Hadseløya m. fl.	33,200	49,300	15,500	98,000

som benyttes en del som jordforbedringsmiddel, er også tatt med. Flere av kalksandprøvene viser et høit kalkinnhold.*)

Vi skal så ganske kort omtale de viktigste myrer innen de forskjellige herreder på Langøya, Hadseløya og de nærmeste småøyer.

Myrene i Langenes herred.

Det samlede myrreal er 21,200 dekar. Ca. 59 % herav eller 12,600 dekar er lyngrik mosemyr, og ca. 30 % eller 6,400 dekar er gressrik mosemyr. Av gressmyr er utskilt ca. 2,200 dekar eller omkring 11 % av herredets samlede myrreal.

Langøya: Det største sammenhengende myrparti er Stormyren på begge sider av bygdeveien mellom Myre og Strengelvåg og østover mot Grunnfjorden. Størrelsen av den del som ligger i Langenes herred er vel 8,000 dekar. Partiet beliggende østenfor veien mellom Myre og Strengelvåg er overveiende lyngrik mosemyr, mens resten (partiet vest for samme vei og et parti ved Grunnfjorden) er gressrik mosemyr. Partiet øst for veien er næsten flatt, eller med svak helling mot øst, det vestre parti har god helling mot øst. Høiden over havet er liten, men når enkelte steder op i ca. 25 m. Det øverste lag i myren er lite formuldet med adskillig friske røtter av bjørnskjegg og myrull foruten røtter av moltebær og lyng, særlig på

*) En omfattende undersøkelse over kalksandforekomstene i Vesterålen er utført av fylkesagronomassistent A. L o t h e, hvortil henvises. (Meld. fra Norges Landbrukshøiskole, Vol. XVI, nr. 6, 1936.)

Tabell 4.

Analyser av kalksandprøver.

Merke på kartet	Prøvested	Hekto- liter- vekt, tørr kg.	I vannfri sand		Innhold pr. hl.	
			CaO pst.	CaCO ₃ pst.	CaO kg.	CaCO ₃ kg.
	Langøya					
S ₁	Sørvågen	87.0	42.68	76.21	37.10	66.30
S ₂	Bitterstad	102.6	45.60	81.43	46.79	83.55
S ₃	Skagen	138.8	26.42	47.18	36.67	65.49
S ₄	Fjervold	75.3	45.80	81.79	34.50	61.60
	Hadseløya					
S ₅	Ongstad	62.2	45.04	80.43	28.01	50.03
S ₆	Haug (kvartssand)	95.8	2.28	4.07	2.18	3.90
S ₇	Gulstad	126.3	37.31	66.63	47.12	84.15

de høieste partier. For øvrig er myren nokså fast, i de dypere lag er humifiseringsgraden (etter v. Post) overveiende fra H₁ til H₂. Det finnes her rikelig med røtter av lyng og dvergbjørk. Dybden er gjennemgående 3 til 4 m, bunnen består av sand, grus og stein. Morenerygger finnes på flere steder, særlig på myrens midtparti. For tiden ligger myrene til liten nytte, og som dyrkingsland er større partier lite skikket, først og fremst fordi myrtypen er dårlig, og dessuten fordi at dreneringsforholdene er noe vanskelige. Partiet vest for veien er imidlertid grunnere og bedre, sydligst nærmer det sig gressmyr. Her stikkes en del torv nærmest veien. De lavest liggende områder danner bra beiter. Særlig gjelder dette et lavtliggende grunt område innerst ved Grunnfjorden med ganske frodig vegetasjon av småvoksne stararter og myrull og på tørre partier også av finnskjegg. Dyrkingsverdet for de bedre partier er satt til 3, for øvrig til 4 (jfr. dette tidsskrift, side 76, 1935). Stormyren eies av opsetttere på Myre, Strengelvåg og Sørvåg.

Øst for Stormyren mellom Høistakelven og Sørvågvann ligger et ca. 1100 dekar stort myrparti. Myrtypen er lyngrik mosemyr med små partier av sumpig gressmyr hist og her. H. o. h. er ca. 15 m, helling overveiende mot nord. Matjordlaget er noenlunde vel formuldet, dybden er op til 2,5 m, midlere dybde ca. 1,5 m, undergrunnen grus. Flere steder ligger grusrygger (morener) op i dagen. Partiet, som tilhører Ny Jord («Sørvågfeltet»), er allerede delvis utparsellert. De opstikkende morenerygger danner bra byggeplasser. I forbindelse med samme felt ligger et ca. 550 dekar stort myrparti bestående av gressrik mosemyr som også tilhører Sørvågfeltet. Høiden over havet

er her fra ca. 15 til 20 m, helling mot øst, gjennemsnittsdybde ca. 1,5 m, undergrunnen stenet grus.

Mot Alsvåg på begge sider av bygdeveien ligger et ca. 1100 dekar stort myrparti av samme type som foregående. Dette parti er nokså sterkt kupert (fra 5 til 20 m o. h.), og hauger og bergknauser stikker op på flere steder. Overflatelaget er noenlunde vel formuldet, dybden varierer fra 0,2 til ca. 4 m, i bunnen er sten, grus og sand. Begge disse myrer har fått karakteren 3 i dyrkingshenseende.

I sammenheng med sistnevnte myrparti må nevnes en ca. 200 dekar stor myr mellom Sørvågvann og Alsvågvann. Myrtypen er nærmest gressrik mosemyr, men delvis bevokset med bjørkekratt. Myren ligger i 10—20 m høide, er op til 3 m dyp, undergrunnen er sand og grus. Myren gir bra beite og vil antagelig også i den nærmeste fremtid ha sin største betydning som beitesmark, da den mangler adkomstvei.

Sørvågfeltet er med myr og fastmark i alt 1,733 dekar stort, der er utstukket 13 nye bruk som alle er solgt. Oparbeidelse av gårdsveier er påbegynt, på 5 av brukene er allerede bygget våningshus, og opdyrkingsarbeidet er satt i gang. Dyrkingsverdet varierer fra 2,5 til 3.

Alsvågmyren syd for veien fra Alsvåg til Sørvåg er ca. 1,300 dekar stor. Myrtypen er overveiende lyngrik mosemyr med temmelig ujevn overflate. Høiden over havet varierer fra 15 til 25 m, mot fjellkanten i syd er større helling mot nord med flere vannsig, og her er gressmyrpartier på flere steder. Myren er fast og ganske vel formuldet i de øverste jordlag, i større dybde finnes derimot en lite formuldet kvitmosetorv som imidlertid i 2 til 3 m dyp går over i vel humifisert torv (H_{5-6}) med en del lyng- og bjørkerester. I almindelighet varierer dybden mellom 2 og 3 m, undergrunnen består av grus. Bruken nu er beite og torvtaking, men myren er så centralt beliggende og lett å grøfte at den med fordel skulde kunne dyrkes. Ny Jord eier storparten av Alsvågmyren («Alsvågfeltet»). Dette felt er 1,468 dekar, fastmark iberegnet, og er utstykket i 9 nye bruk som allerede er bebygget og solgt. Hittil er ca. 200 dekar av feltet opdyrket.

Syd for gården Holm ligger en langstrakt, ca. 1,200 dekar stor gressmyr. Beliggenheten er lun i østhelling med høie fjell mot vest som stenger for vestenværet. Fjellskråningene omkring myren er klædt med bjørkeskog op til et par hundre meters høide. Myrpartiets høide over havet er 5 til 30 m. Dybden er for det meste svært liten (varierende mellom 0,2 og 0,5 m), torven er en noenlunde vel formuldet gressmyrtorv. På den sydligste del, som ligger i Sortland herred, og særlig på partiet mellom Seterstranda og Holm er dybden noe større (op til 2 meter). Her finnes også brenntorv, som er meget god (H_7), men det er bare opsitterne på Seterstranda som har noe videre igjen av den, mens dyrkingsjorden eies av opsitterne på Holm.

Fig. 1. Fra Alsvågfeltet.

Dette felt egner sig fortrinlig for dyrking (dyrkingsverd 2), så meget mere som den nu planlagte vei kommer til å gå midt gjennom feltet.

Omtrent fjerdeparten av dette parti ligger i Sortland herred.

Av myrpartiet mellom Lifjorden og Steinlandsfjorden ligger ca. 600 dekar innen Langenes herred. Størsteparten ligger i en høide av 20 til 30 m. o. h. Hellingen er ofte noe liten, og myren har flere tjern og sumper som til dels kan bli noe vanskelige å tappe ut. Dybden er som regel liten — ca. 1 meter og mindre — med en del stor sten i dagen. Myrtypen er overveiende gressmyr, men har dog ofte noe kvitmose i overflaten. Den er noenlunde vel formuldet, og brenntorven er god under 1 å 2 «lomper» (spadestikk).

Dette parti er gitt dyrkingsverd 3.

Av mindre myrpartier innen Langenes herred på Langøya skal nevnes et mellom Toften og Ransand. Det er vesentlig gressmyr som brukes til brenntorv. Et annet lite gressmyrparti som nu for en stor del er avtorvet, ligger mellom Ransand og Sandan.

Endelig finnes et tredje felt som delvis er under opdyrking, like syd for Hundneset.

Hølj an myrene på begge sider av bygdeveien mellom Langenes og Klo, herunder også et lite myrparti sydvest for Klo, er vel 3,700 dekar. Myrtypen er gressrik mosemyr, bortsett fra en mindre gressmyr vest for veien i søndre ende av myrene. Den største del av Hølj an myrene ligger fra 20 til 30 m o. h. i svak helling mot nord og øst, et parti ved Klo heller mot syd. Det øverste jordlag er svakt

formuldet, i de dypere lag finnes sterkere omdannet torv. Dybder opptil 4 m blev påtruffet flere steder, og her fantes adskillige rester av lyng og dvergbjørk i torven, som utmerker sig ved å være særdeles fast. Flere steder blev stukket brenntorv, og denne var av ganske god beskaffenhet til tross for at humifiseringsgraden sjelden synes å ligge høiere enn H₅. Undergrunnen består av grus. Myrene, som tilhører opsittere på gårdene Langenes og Klo, benyttes nu mest til beite. En del måtte imidlertid med held kunne dyrkes, da de ligger lunt til med høie fjell i vest som stenger for den sure og kolde havvind. Dyrkingsverdet er i gjennemsnitt ca. 3.

Gisløy: På Gisløy er ca. 2,600 dekar myr. Øya er i og for sig sterkt kupert med en masse steile bergknauser som dog ikke har noen særlig stor høide. Imellem knausene er myr og fastmark spredt cm hverandre. Myrtypene veksler også ganske hyppig, men er vesentlig en svakt til noenlunde vel formuldet lyngrik mosemyr med flere små partier gressmyr inn imellem.

Som følge av det kupert terreng varierer dybden temmelig meget, men er ikke særlig stor — oftest fra 0,2 til vel 1 meter, men når også 2 til 3 meter på enkelte partier. Her er da oftest god brenntorv (H₆ til H₇).

Undergrunnen består mest almindelig av grus eller sand. Helligsforholdene er også meget varierende, men stort sett betinger de ganske gode dreneringsforhold. Myrene såvel som fastmarksjorden på Gisløy må karakteriseres som noenlunde god dyrkingsjord. Næsten over alt langs stranden rundt øya er kalksand av samme slags som i Sørvågen.

Meløya: Denne er nu med vei knyttet landfast til Langøya. På Meløya finnes ca. 700 dekar myr. Disse er ganske sterkt kupert og har en masse bergknauser. Myrene er sterkt opstykket og er av forskjellige typer. Dominerende er dog gressrik mosemyr, ofte med en del gråmosetuer, men også med rene gressmyrpartier iblandt. Matjordlaget er noenlunde vel formuldet og gjennomsnittsdybden er ca. 1 meter, men dybden varierer sterkt. Undergrunnen består av storstenet grus. Her er reist et par nye bruk. Hele øya er utskiftet i teiger. Også her finnes rikelig med kalksand.

Myrene i Øksnes herred.

Myrarealet utgjør 18,100 dekar, herav ca. 26,5 % lyngrik mosemyr, ca. 47 % gressrik mosemyr og ca. 26,5 % gressmyr.

Langøya: Herredets andel av Stormyren, som er omtalt foran, utgjør ca. 5,200 dekar, heri medregnet et myrparti øst for Høistakelven.

Syd for veien mellem Sørvåg og Myre ligger store gressrike mosemyrer og et mindre lavtliggende gressmyrparti. Det samlede areal av disse myrer utgjør ca. 3,800 dekar. Øst for veien til Øvergård er

høiden over havet fra 20 til 25 m, dybden varierer gjennomgående fra 1,5 til 2 m. Matjordlaget er noenlunde vel formuldet, undergrunnen består av sten og grus. Feltet ligger i nordhelling og er lett å avgrøfte. Som dyrkingsjord egner det sig bra. På vestsiden av veien til Øvergård er noe mer lyng og likeså tuer av gråmose uten at myren kan sies å anta karakteren av lyngrik mosemyr. Dette parti heller mot vest med variasjon i høide fra ca. 10 til 25 m. Dybden er fra ca. 1 til 2 m med sten og grus i undergrunnen. Det øverste myrlag viste sig å være noenlunde vel formuldet. Feltet ligger godt an for avgrøfting. Myrpartiet vest for Bruselven ligger i sydhelling. Det adskiller sig ikke nevneverdig fra forannevnte, men er gjennomgående noe dypere (optil 3 m). Her stikkes en del brenntorv. Gressmyrpartiet i venstre kant av feltet ligger i ca. 5 til 8 m høide og danner et bra beite.

Ny Jord har kjøpt en stor del av de omtalte myrer og dessuten en del fastmark («Øksnesfeltet»). Størrelsen av Øksnesfeltet er 2,277 dekar, i alt 14 nye bruk er utlagt, og av disse er 13 bruk allerede bebygget og solgt. Det hittil dyrkede areal beløper sig til 450 dekar. I vår bedømmelse av disse myrers dyrkingsverd har de fått karakteren 2 til 3, d. v. s. god til noenlunde god dyrkingsjord, noe forskjellig for de forskjellige avdelinger.

Syd for gårdene Finjorden og Kavåsen til grensen mot Hadsel herred er et ca. 1500 dekar stort myrparti, herav er $\frac{1}{3}$ gressmyr, resten er gressrik mosemyr. Gressmyren, som ligger sydvest for veien, er noenlunde vel formuldet, dybde fra 1 til 2 m, undergrunn stenrik leir og delvis grus, helling mot øst og nord, h. o. h. fra 15 til 30 m. Dyrkingsverd 2. Den gressrike mosemyr nordøst for veien ligger lave (fra 10 til 15 m o. h.), har svak helling mot nord til Romsetfjorden, den østlige del heller mot vest. Myren er for det meste ganske grunn, ofte under 1 m, og bunnen består av leir. Dreneringsmulighetene er overveiende ganske gode. Dyrkingsverd ca. 2,5 til 3. De lave fjellknauser og skråningene rundt myrene er klædt med bjørkekratt, og dette gir landskapet en mild og blid karakter. Området på vestsiden av veien fra herredsgrensen til bunnen av Romsetfjorden tilhører gårdene Kavåsen, og her er man nu gått i gang med bureising. Det er meningen å anlegge 10 nye bruk. Området øst for veien tilhører opsittere på Finjorden.

I herredets sydvestre hjørne syd for gårdene Møkland og Søndre Rygge ligger vel 4,000 dekar myr. Vel 3,000 dekar er gressrik mosemyr, ca. 600 dekar er gressmyr og resten lyngrik mosemyr. I våre feltbøker er disse myrer inndelt i 9 avdelinger fra 175 til 1,000 dekar store, som alle er beskrevet særskilt. Av plasshensyn skal vi her bare notere at dette gjennomgående er grunne myrer (ofte under 1 m) som er sterkt opstykket og temmelig kuperte. Undergrunnen består overveiende av sand og grus. Som regel er det øverste lag noenlunde vel formuldet, dyrkingsverdet varierer fra 2 til 3. Her er al-

lerede anlagt flere nye bruk, og det er utvilsomt plass for adskillige til. I tillegg til myrene har man adskillig fastmarksjord, delvis nokså grunn, men den er allikevel verdifull som grunnlag for bureising, sett i forbindelse med myrene.

Øksnes herreds andel i det foran nevnte gressmyrfelt mellom Lifjorden og Steinlandsfjorden er ca. 2,200 dekar. Dalen er her meget bred og strekker sig sydover til eidet mot Frøskeland. Den vestligste og sydligste del er imidlertid temmelig kupert og opstykket, men da en fremtidig veiforbindelse tenkes lagt over nevnte eid, vil nok jorden også her bli aktuell for dyrking. Myrens høyde over havet går op til ca. 30 meter, enkelte steder til dels noe høiere, idet skogliene rundt omkring har flere myrflækker inn imellem, likesom skogen ofte vokser på grunn myr. Hellingen er inn mot midten av dalen og avtar jo lavere man kommer, men er dog oftest tilstrekkelig for å gi fall for grøfter og kanaler.

Terrenget på selve myren har meget jevn overflate uten bergknauser, bare med noen ganske lave morenerygger. Lyng- eller gråmosetuer finnes omtrent ikke. Matjordlaget består av noenlunde vel eller endog vel formuldet gressmyrortv med noe varierende moselag. En del av myren har vært brukt som slåtteland og ser da næsten ut som naturlig eng.

Dybden dreier sig for det meste omkring 1 til 2 meter, og undergrunnen består av grus eller sand. Som dyrkingsjord er dette felt utmerket, men mangler enda veiforbindelse. Det er allikevel allerede anlagt noen få bruk, men for øvrig ligger feltet i fellesskap mellom opsittere på Asen.

En regulering av elvene er her aldeles nødvendig. Samtidig kan flere tjern tappes ut.

Dyrkingsverdet varierer fra 2 til 3.

På vestsiden av Romsetfjorden mellom Smines og Romset er et ca. 500 dekar stort gressmyrparti som eies av opsitterne på Smines. Hver eier har egne torvteiger, mens beitet ligger i fellesskap. Høyden over havet varierer mellom 8 og 30 meter og dybden mellom 0,2 og 1,5 meter. Undergrunnen består av grus.

Brenntorven her er meget god med humifiseringsgrad fra H_6 til H_7 . Hellingen er hovedsakelig mest nordøst. Dette er ganske god dyrkingsjord med dyrkingsverd nærmest 3 eller muligens noe bedre, men feltet mangler veiforbindelse.

Et annet lignende gressmyrparti på ca. 400 dekar ligger vest for Brennøgårdene ved bunnen av Bjøndalsfjorden. Det er sterkt kupert og har flere tjern. Sin vesentligste verdi har det som torvland, men en del vil også med fordel kunne dyrkes.

Skogøya: Ved Nordsand på Skogøya finnes i alt ca. 500 dekar myr, vesentlig gressmyr. Myrene ligger i fellesskap mellom opsitterne på Nordsand, men eierne har fått utskilt hver sine torvteiger. Myrene er noe tuet og med vegetasjon av lyng og dvergbjørk iblandt.

Moselaget er næsten overalt ganske grunt, og derunder er noenlunde vel formuldet gressmyrtorv.

Dybden varierer mellom 0,2 og vel 1 meter. Undergrunnen består av sand og grus. Hvor dybden er stor nok, er god brenntorv, humifiseringsgrad op til H. Høiden over havet er for det vesentlige mellom 10 og 20 meter. Dreneringsforholdene er noe vanskelige, så dyrkingsverdet kan passende settes lik 2 til 3.

Som en brem rundt myrpartiene ligger en del stenet lyngmark med vidje og dvergbjørk.

Myrene i Bø herred.

Herredets myrareal er 15,400 dekar. Den gressrike mosemyrtype dominerer med ca. 74 % av myrarealet. Gressmyrene utgjør ca. 20 % av myrarealet, mens de resterende ca. 6 % består av lyngrik mosemyr.

Nord for den nye vei fra Rise til bunnen av Jørgenfjord og nordover til herredsgrensen mot Øksnes ligger forholdsvis store, men temmelig opstykkede myrarealer. Her er i alt 10 felter av størrelse fra ca. 75 til ca. 1,250 dekar som tilsammen utgjør vel 4,100 dekar. Den alt overveiende del er gressrik mosemyr, mindre enn 5 % er gressmyr. Det største myrparti — Reinshaugmyrene — ligger i ca. 25—30 m høide, dybden er for det meste ca. 1 m, men på enkelte steder op til 3 m. Bunnen består av grus og sand, flere steder ligger grusryggene omtrent i dagen, bare dekket av en tynn gresstorv. På slike rabber vokser litt bjørkekratt. For øvrig er disse myrpartier sterkt kuperte med høider fra 20 til 60 m over havet og dybder inntil 4 m. Stort sett egner de sig bra for opdyrking — dyrkingsverdet er fra 2 til 3. På Reinshaugmyrene og ved Jørland og Verhalsen er påbegynt flere bureisingsbruk. For tiden er flere veiarbeider i gang, bl. a. fra Jørland nordover til Rygge i Øksnes og likeså fra Rise til Sommerland i Øksnes. Når disse veier blir ferdige, vil adskillig jord, både myr og fastmarksjord, bli tilgjengelig og mulighetene for øket bureising være til stede.

Flere av de dypere myrpartier egner sig bra for brenntorvdrift (humifiseringsgrad op til H₀). Vi vil særlig feste oppmerksomheten ved en del av Reinshaugmyrene, hvor det vilde være aktuelt å sette i gang torvdrift i litt større stil. Forholdet er nemlig det at fiskeværene Hovden, Nykvåg og Åsan foruten en del mindre strandsteder som tidligere har stukket torv på en myr mellom Malnes og Rise, nu er omtrent sluppet op for torvland. Ved den gode veiforbindelse som man nu har (Jørgenfjord—Rise—Malnes) vil det være en enkel og billig affære å frakte torven med bil fra Reinshaugmyrene til Malnes og derfra videre med ferjer til de forskjellige strandsteder og fiskevær.

Syd for veien Jørgenfjord—Rise har vi ca. 3,800 dekar myr (en del av Reinshaugmyrene og Astersetmyrene) avbrutt av partier med grunn fastmarksjord og enkelte vann. Myrtypen er gressrik mosemyr.

Fig. 2. Fra Veggmomyrene.

Myrene er her noe kuperte med høide fra 30 til 60 m, helling i flere retninger, dog overveiende mot nord og syd. Gjennomsnittsdybden er ca. 1,5 m nordligst og ca. 2 m for søndre parti, undergrunnen består av sand og grus. Det øverste torvlag er svakt formuldet. I dybden finnes bra brenntorv (H_{3-0}), bl. a. stikkes adskillig torv øst for Olsetvann. Storparten av dette område ligger imidlertid næsten ubenyttet. Feltet som er i privat eie, skulde egne sig bra for bureising. Dyrkingsverdet har vi satt til 3.

Veggmomyrene beliggende på begge sider av veien mellom Olset og Langvann er ca. 1,000 dekar, overveiende gressmyr. Høiden er fra ca. 20 til 30 m, østhelling, dybde fra 0,5 til 2 m, undergrunn sten og grus. Matjordlaget er vel formuldet, dyrkingsverd ca. 2.

Ny Jord har kjøpt Veggmomyrene og den tilliggende fastmark, i alt 1,421 dekar («Veggmofeltet»). Feltet er utstykket i 12 bruk, og ca. 230 dekar er allerede dyrket.

Langs veien fra Strømsjøen til Rise, mellom Kringelvann og Skålbrevvann, er en vel 550 dekar stor gressmyr mellom høie fjell både mot øst og vest. H. o. h. 10—15 m, dybden oftest mindre enn 1 m, på enkelte partier dog ca. 2 m, undergrunnen leirholdig sand og grus. Matjordlaget er vel formuldet.

På de dypste partier stikkes brenntorv, en stor del av myren er

allerede avtorvet. Feltet skulde egne sig godt for opdyrking når avtorvingen er avsluttet. Dyrkingsverd ca. 2.

Lysåsmyren ligger på østsiden av Fjervoldåsen, størrelsen er ca. 950 dekar. Myren er en typisk lyngrik mosemyr med tallrike gråmosetuer, adskillig lyng og en sparsom gressvegetasjon. H. o. h. er 40 til 50 m, gjennomsnittsdybden er ca. 2,5 m. Myren ligger direkte på fjell, overflatelaget består av lite formuldet kvitmose med lyng-røtter, i ca. 2 til 2,5 m dyp blev notert humifiseringsgrader fra H₁ til H₂. Lysåsmyren heller mest mot syd og har gode dreneringsmuligheter. Omkring myren er adskillig god fastmarksjord, og ved Fjervold finnes masser av skjellsand. Myrens dyrkingsverd må settes til ca. 4.

Nordre og Søndre Gimstadmyr og Vinjemyrene, tilsammen vel 2,500 dekar, hvorav største delen er beliggende på nordøstsiden av bygdeveien fra Fjervold til Steine, er gressrike mosemyrer. Nordre Gimstadmyr ligger i 15—20 m høide, overflaten er jevn, og det øverste myrlag noenlunde vel formuldet. Myrenes dybde er ganske stor, undtagelsesvis over 6 m, men 4—5 m er almindelig. Bunnen består av grus og sten og delvis av fjell. En del mindre god brenntorv stikkes rundt kantene av myren, fortorvingen er ikke særlig langt fremskredet, idet H₁ var høieste grad som blev påtruffet. Myren som er nokså vanskelig å drenere, blev gitt dyrkingskarakteren 3. Søndre Gimstadmyr ligger i ca. 20 m høide, også denne er meget dyp (ofte over 6 m), delvis mer omdannet i dypet enn foregående (H₂). Det øverste ca. 1 m tykke skikt er lite omdannet, man kaster bort de 4 øverste spadestikk («lomper») før man finner brukbar brenntorv. Som strøtorv vilde det øverste lag egne sig godt. For tiden brukes disse myrer til beite, foruten at der tas brenntorv, vesentlig av folk som har fått sig tildelt avtorvingsrett her. De innviklede eiendomsforhold hindrer nu en mer intensiv utnyttelse. — Vinjemyrene er sterkt kulturpåvirket ved beiting og har nu nærmest antatt karakteren av gressmyrer. Myrene er sterkt opstykket, oftest 2 til 3 m dype med sten, grus eller fjell under. Her stikkes en masse brenntorv. Utskiftning pågår.

Av de øvrige myrer i Bø skal vi særskilt nevne en ca. 675 dekar stor gressmyr syd for Langmovann (øst for Vea) med prima brenntorv under et spadestikks dybde (H₁₋₂). Myrens dybde er imidlertid liten (ca. 1 m), bunnen er leir og grus. For øvrig ligger der nord og vest for bygdeveien mellom Steine og Pollåsen i alt 12 myrpartier, og syd for veien 2 partier, tilsammen vel 1,500 dekar, som alle nærmest grenser til typen gressrik mosemyr undtagen et felt mellom Bøvann og Pollvann, som må karakteriseres som gressmyr. Alle disse myrer er grunne, og terrenget ellers er temmelig kupert med større og mindre fjellknauser bevokset med bjørkekratt. Imellem knauser og myrpartier finnes en del god fastmarksjord. Kommunen har her satt i gang bureising.

Fig. 3. Kanalisering, Vikeidet.

Myrene i Sortland herred (Langøya).

I den del av Sortland herred som ligger på Langøya (ca. $\frac{1}{3}$ av herredets totalareal) finnes ca. 7,800 dekar myr. Som i Bø herred er det den gressrike mosemyr som dominerer, idet ca. 68 % av myrarealet tilhører nevnte type. For øvrig utgjør ca. 28 % gressmyr og bare ca. 4 % lyngrik mosemyr.

Det største sammenhengende myrområde ligger mellom Vik og grensen mot Hadsel herred på begge sider av veien til Frøskeland. Her er i alt ca. 3,400 dekar myr, ca. 5% er gressrik mosemyr, resten er lyngrik mosemyr og gressmyr. Som så ofte ellers på Langøya er også disse myrer temmelig sterkt opstykket av grunne rabber bevokset med bjørkekratt og av små tjern og dammer. De forskjellige myr-avdelinger har som regel ikke særskilte navn, en detaljert beskrivelse for hvert enkelt av de utskilte myrpartier vil derfor bli nokså omstendelig. Vi nøier oss her med å notere som felles karakteristikkk for det hele myrområde at det gjennomgående er temmelig kupert med variasjon i høider fra 15 til 30 m o. h. Hellingsforholdene varierer selvfølgelig meget, en betydelig del av området ligger i fin sydhelling med gode dreneringsforhold. Dybdene varierer også adskillig, dog vesentlig innen yttergrensene 0,2 til 2,0 m. Undergrunnen består mest av sand og grus, for et mindre parti også av leir. Hvad formuldingen angår så er det øverste lag gjennomgående vel formuldet, en undtagelse danner et lyngrikt mosemyrparti (Reinhaug-

myrene) straks vest for Vikgårdene. I denne myr er for øvrig bra brenntorv, i 1,5 til 2 m dybde blev således notert H₅ og H₆.

Ny Jord har også et bureisingsfelt i Sortland, nemlig det såkalte «Vikeidfelt», d. v. s. den vestligste del av de her omtalte myrer foruten en del av den omliggende fastmark. Vikeidfeltet er 2,151 dekar, 13 bruk er planlagt innen dette område, og man har alt solgt 12 bruk. Ennu er ikke byggings- og dyrkingsarbeidet kommet større i gang her, men man har oparbeidet en del kanaler og grøfter. Utsiktene til et heldig resultat skulde her være gode. Dyrkingsverdet er for et ca. 200 dekar stort gressmyrfelt like ved Hadsel grense satt til 1,5, og for den vel formuldede gressrike mosemyr til 2. For Reinhaugmyren, som ligger utenfor Ny Jords felt, er dyrkingsverdet 3 à 3,5.

Ved Jennestad ligger ca. 1,600 dekar gressrik mosemyr. Høiden over havet er 10 til 30 meter. Myren har en liten helling mot nord og dessuten inn mot midten. Terrenget er lite kupert, men har dog noen lave grusrabber som er bevokset med småbjørk. Rundt kantene av myren er smale partier gressmyr som overgang til skogliene rundt omkring. Myren består av svakt eller til dels noenlunde vel formuldet kvitmosetorv til 2—3 «lompers» dybde. Derunder er oftest brukbar brenntorv (H₅₋₆) til en noe forskjellig dybde, men den dreier sig gjennomsnittlig om 1 til 2, undtagelsesvis 3 meter. Undergrunnen består av grus med en del stor sten som enkelte steder viser sig i dagen. Overflaten av myren er meget tuet, og disse tuer har ofte gråmose på toppen og er for øvrig lyngklædt. Dreneringsforholdene er ikke særlig gode på grunn av lite fall, men betingelsene for dyrking skulde allikevel her ligge ganske godt til rette, da beliggenheten jo er ganske central. Dyrkingsverdet kan settes til ca. 3.

I den øvre del av Holmstaddalen ligger ca. 600 dekar gressrik mosemyr. Det største parti (ca. 500 dekar) har en høide o. h. av 80—90 m med god helling fra begge sider til midten av myren og med gode avløpsforhold for øvrig. Myren er svakt formuldet, dybden for det meste ca. 1 m, undergrunnen grus og sten. I dalskråningene på begge sider er stenet fastmarksjord (skredjord) med tett bjørkeskog og et godt beite. For tiden mangler disse myrer vei, men det er mulig at den påbegynte vei fra Holmstad over Ny Jords felt i Holmstaddalen (Hadsel herred) vil bli ført videre til Sortland, og da er adkomsten i orden. Den samme vei vil komme til å gå i nærheten av en del små myrer på tilsammen vel 200 dekar, som derved vil ha betingelser for å bli nyttiggjort. Her må da kunne bli plass for noen nye bruk. Dyrkingsverdet av de foran nevnte myrer er ca. 2,5.

Selnesmyrene beliggende mellem Andstad og Sortland vest for Selnes er ca. 1,100 dekar store. Myrtypen er gressmyr, høiden over havet er fra 18 til 25 m, helling mot øst. Dybden av Selnes-

Fig. 4. Fra Holmstaddalen.

myrene er gjerne 1 til 1,5 m, for enkelte partier er notert 2 m. Ut-over myrene er en hel del lave hauger med grunn fastmarksjord. Undergrunnen består mest av grus, undtagelsesvis også av fjell. Grunnen eies av kjøpmann Ellingsen, Sortland, men opsitterne på Selnes har fått sig tildelt torvrett her, så myrene er opdelt i en masse små teiger. Beitet er derimot felles. Jorden i de øverste lagene er vel formuldet, og i de dypere lag finnes god brenntorv. Da eierne av avtorvingsretten ikke bryr sig om hvordan det ser ut efter at brenntorven er tatt, ligger de avtorvede partier helt forsumpet og til ingen nytte. Videre utnyttelse av myrene vil nok for enkelte partiers vedkommende hindres på grunn av vanskelige dreneringsforhold, men i almindelighet vil der kunne skaffes avløp for grunnvannet gjennom de mange naturlige øst—vestgående forsenkninger som skjærer myrene. Det burde absolutt innledes et samarbeide mellem grunneieren og de bruksberettigede om en mer rasjonell utnyttelse av disse verdifulle myrstrekninger.

Av mindre og noe opstykkede myrer innen dette herred finnes flere partier, vesentlig gressmyr, på vestsiden av veien fra Vik til Bremsnes. På disse myrer stikkes en del brenntorv, men de fleste er også gode dyrkingsmyrer, og da de ligger like inn til veien, vil de nok bli lagt under kultur.

Myrene i Hadsel herred.

Hadsel herred er 709,32 km², herav ligger 242,28 km² på Langøya, 102,64 km² på Hadseløya og 364,40 km² på Hinnøya og Austvågøy. Vi skal i dette arbeide kun behandle myrene på Langøya og Hadseløya.

Langøya: På Langøya finnes innenfor herredets grenser 23,700 dekar myr. Herav har vi funnet å måtte henføre ca. 38 % til lyngrik mosemyr, ca. 53 % til gressrik mosemyr og ca. 9 % til gressmyr.

Vest for Frøskeland til herredsgrensen mot Øksnes er vel 3,700 dekar myr, herav 3,100 dekar gressrik mosemyr, resten er gressmyr. Myrene er her grunne (ofte mindre enn 1 m), gressmyrene er sjelden over 0,5 m dype. Undergrunnen består mest av sand og grus. Hele området er for øvrig temmelig kupert med mange skogklædte fjellknauer som rager 10—15 m over myrflatene. Myrenes høide er ca. 15—20 m o. h. I almindelighet er det organiske materiale (humusen) i disse myrer noenlunde vel formuldet. Terrengforholdene gjør av og til tørrlegging vanskelig, men det meste vil nok med fordel allikevel kunne dyrkes, først og fremst gjelder dette gressmyrpartiene. Dyrkingsverdet kan etter vårt skjønn settes til 3 i gjennemsnitt. Flere steder omkring de her omtalte myrer finnes fint dyrkingsland på fastmarken, særlig opover mot Brenna.

Øst for Frøskeland, fra Svanvann til herredsgrensen mot Sortland, ligger ca. 1,600 dekar temmelig sterkt opstykket gressrik mosemyr. Dybden av disse myrer er gjennomgående 1,5 til 2 m, sjelden 3 m, undergrunnen består av grus. Enkelte steder stikkes en del brenntorv (H_{6-8}). Partiet nord for veien er vel formuldet og egner sig bra til dyrking, dyrkingsverd ca. 2,5. Syd for veien er myrene mer forsumpet og er vanskeligere å tørrlegge, da de ligger lavt i forhold til vannstanden i Trollvann og Svanvann.

Holmstadmyrene strekker sig fra herredsgrensen mot Sortland og vestover til Holmstadgårdene. Tar vi med et myrparti nordøst for Holmstad, får vi her et sammenhengende myrareal på ca. 5,600 dekar. Enkelte skogholt og morener deler myrene op i flere avdelinger og i midten av den brede Holmstaddal renner Holmstad-elven. Mer enn $\frac{1}{2}$ av disse myrer er gressrik mosemyr, resten er lyngrik mosemyr. Den østlige del av Holmstaddalen har gjennomgående bra fall til elven, høiden varierer allikevel nokså meget. Den midlere høide er 50 m, men når i østre ende op i ca. 80 m o. h. Dybden er sjelden over 1,5 m, undergrunnen er grus og sten. Torven er svakt til noenlunde vel formuldet. Myrpartiet i nordvestlig retning fra Durmålsvann, mellom Valfjordkollen og Nova, er gjennemsnittlig ca. 1 m dypt, undergrunnen er sand, grus og sten. Høiden er 20 til 40 m o. h., med andre ord nokså kupert. På dette parti er ganske få tjern. Myren er noenlunde vel formuldet. Nærmere Holmstadgårdene er et lyngrikt mosemyrparti, for det meste sterkt opstykket og grunt og dertil sterkt kupert. Partiet nordvest for Holmstad er svært vått med lite fall. En del har svak helling mot sydvest. Dybden når ca. 2 m, men er oftest mindre, bunnen består av stenet grus. Høiden over havet er 20 til 30 m, formuldingsgrad i de øvre lag svakt til noenlunde vel formuldet. I bunnlagene er enkelte steder påvist en humifiseringsgrad av H_6 . Myrpartiet lar sig noenlunde lett av-

grøfte. Dyrkingsverdet for de forskjellige avdelinger varierer fra 2 til 4, dårligst er den lyngrike mosemyr vest for Holmstad.

Ny Jord har kjøpt et stort område av Holmstaddalen helt øst til grensen mot Sortland («Holmstadfeltet»). Størrelsen av Holmstadfeltet er 4,394 dekar, i alt skal her reises 27 nye bruk. Ny Jord bygger nu vei fra Holmstad østover gjennom dalen, og denne vei vil som foran nevnt muligens bli fortsatt over Sortlandseidet frem til Sortland.

Valfjordmyrene strekker sig fra bunnen av Valfjorden til Bøvann på begge sider av Oshaugelven. Størrelsen er vel 2,000 dekar, herav vel 300 dekar gressmyr, for øvrig gressrik mosemyr. Høiden fra Valfjorden til Bøvannet øker nokså jevnt fra ca. 15 til 70 m o. h. Myrene heller overveiende mot nordøst, og for øvrig fra begge sider ned mot elven. Dybden er sjelden mer enn 2 m, oftest mindre. Undergrunnen er grus eller sten, undtagelsesvis fjell. Matjordlaget er noenlunde vel formuldet. Nu brukes myrene som beite, men dyrene foretrekker de frodige skoglier omkring. Disse arealer ligger for tiden i sameie mellom Oshauggårdene, men utskiftning er rekvirert. Myrene, som har et dyrkningsverd av ca. 2,5, danner i forbindelse med den omliggende fastmark et godt bureisingsfelt. En ca. 3 km lang vei fra Valfjord op gjennom dalen måtte i så fall bygges, men veien vilde bli relativt billig i forhold til de arealer som får nytte av den.

En ca. 1,200 dekar stor myrstrekning på begge sider av Lahaugelven syd for Oshauggårdene, hvorav vel $\frac{1}{3}$ er gressmyr og resten gressrik mosemyr, kan stort sett sidestilles med Valfjordmyrene når det gjelder dyrkingsmuligheter. Nu brukes myrene til beite og delvis til brenntorv. Særlig på gressmyrpartiene er brenntorven av en fin kvalitet.

Nærmere Eidsfjordens munning øst for gårdene Moen og Fleines finnes flere småmyrer, ca. 650 dekar i alt, som alle må henregnes til gressrik mosemyr. Disse myrer har stor betydning som torvland.

Nord for Holmsnes på begge sider av veien til Vik, ligger Holmsnesmyrene, ca. 1,100 dekar store, vesentlig lyngrik mosemyr. Høiden over havet er fra 15 til 25 m, dybden op til 4 m, undergrunnen grus. Myrene har stor betydning som torvland, da de er det eneste torvmyrer som Holmsnesgårdene har. På et mindre parti gressrik mosemyr, delvis bevokset med bjørkekratt, i nordre kant av feltet er det tanken å anlegge kulturbeite, det er nemlig smått med beite på disse kanter.

Skagenmyrene, det vil si partiet mellom Bitterstad og Grytting, utgjør nærmere 7,600 dekar. Mindre partier av dette areal har egne navn, bl. a. går myren vest for Frøelven under navn av Bitterstadmyren. Storparten av Skagenmyrene er lyngrik mosemyr med kvitmoser, røsslyng, krekling, kvitlyng, en del bjørnskjegg og myrull, og dessuten tuer av gråmose med reinlav som dominerende

planter. Det øverste 20—30 cm. tykke lag består vesentlig av lite formuldet kvitmosetorv. Under dette lag til ca. 1 m dybde er torven noe mer omdannet og består overveiende av mose- og lyngmyrtorv. I større dyp har omdannelsen gått mer i retning av fortorving, og flere steder blev påvist brukbar brenntorv (H_2). Undergrunnen består av sand og grus, dybden varierer nokså meget, men dreier sig gjerne om ca. 2 m. Den største dybde som blev målt under befaringen, var 4 m. Høiden over havet svinger stort sett mellem 15 og 25 m. På mindre partier av Skagenmyrene dominerer imidlertid storvoksne stararter, myrull og bjørnskjegg. Disse partier har nærmest gressmyrkarakter. Bl. a. er dette tilfelle med et ca. 400 dekar stort felt sydvest for Marken og et mindre felt nordvest for Haukenes. Dessuten finner man omkring bekker og vannsig mindre områder av gressmyr og gressrik mosemyr, men disse områder er ikke så store at vi har kunnet skille dem ut som egne figurer på oversiktskartet. Felles for disse partier er at de gjerne er grunne og består av noenlunde vel formuldet gressmyrtorv i de øverste lag (jfr. tabell 1, prøve nr. 21—23).

Som dyrkingsmyr må storparten av Skagenmyrene ansees for lite skikket (dyrkingsverd ca. 4). Ny Jord har i sin tid sett på feltet, men har ikke våget sig i kast med det, enda det ligger meget centralt til langs hovedveien mellem Bitterstad og Grytting. De mindre gressmyrpartier som finnes hist og her, må allikevel kunne danne grunnlag som utgangspunkt for endel nye bruk. Et godt hjelpemiddel har man jo i den lette adgang til god kalksand, som finnes flere steder langsmed stranden, eksempelvis ved Skagen og Bitterstad (jfr. tabell 4).

Foruten disse større felter finnes også innen dette herred flere mindre partier av noe forskjellig myrtype. Således ved Vattesnes og Moen samt på nordsiden av Eidsfjorden. Disse myrer er oftest temmelig kupert og uensartet og av forskjellig dybde, oftest mellem 0,5 og 2 meter. De er ikke av videre interesse for dyrking, men har sin vesentlige verdi som torvland.

Hadseløya: På Hadseløya er i alt 11,800 dekar myr. Dette areal fordeler sig med ca. 47 % på lyngrik mosemyr, ca. 44 % på gressrik mosemyr og ca. 9 % på gressmyr. De fleste myrer er små. Vi har således i alt utskilt og beskrevet 49 myrer av størrelse fra 10 dekar og opover til 1,775 dekar. Det vil her føre for vidt å gjengi detaljerte beskrivelser av alle disse myrer. Noen korte felles bemerkninger om myrene omkring de viktigste centrer skal vi allikevel ta med.

Syd og øst for Stokmarknes, på begge sider av veien til Lekang og vest for Lekang, ligger i alt 9 myrer med et samlet areal av ca. 2,300 dekar, hvorav litt over halvparten er lyngrik mosemyr og resten gressrik mosemyr. Høiden over havet varierer fra ca. 10 til ca. 160 m for de forskjellige partier, innen samme myr kan variasjonen være

opptil 20 m. Gjennemgående er myrene noe kuperte og i almindelighet grunne med variasjoner fra 0,2 til 3 m, men oftest ca. 1 m. En undtagelse danner en myr i Lekangdalen, som er opptil 5 m dyp. Undergrunnen i myrene er sand, grus og sten. Det øverste lag er svakt til noenlunde vel formuldet, i de dypere lag finnes delvis god brenntorv (H_{5-7}). Utnyttelsen er nu brenntorv og dessuten beite. En del vil kunne dyrkes, dyrkingsverd 3—4. Et parti nord for Lekang egner sig bra for torvstrøproduksjon. Imellem og omkring alle disse småmyrer ligger stenet, grunn fastmarksjord bevokset med bjørk og osp, lyng og finnskjegg. Jordprofilen viser her tydelig podsolering og de øverste jordlag er sterkt utlutet. Sønnefor myrene og østover mot Hadselåsen er ganske store arealer av fastmarksjord med bjørkeskog. Dette terreng er en del kupert, men skulde allikevel være noenlunde bra skikket som dyrkingsjord. På et felt som har tilhørt Hadsel prestegård, forbereder man nu bureising.

Vest for Stokmarknes, på begge sider av veien til Flatsset, ligger vel 1,350 dekar myr, overveiende lyngrik mosemyr. Det nevnte myr-areal er fordelt på 4 parseller, hvorav den ene, *Bervikmyren*, er ca. 1,150 dekar stor. Størparten av denne myr ligger i 25 m h. o. h., den er nokså kupert, med fjell i dagen på flere steder. Dybden varierer sterkt, er oftest 2 m, men 4 m blev også notert. Undergrunnen består av sand og grus og delvis av fjell. De øverste myrlag er lite formuldet, i dybden blev oftest notert lave humifiseringstall, bare undtagelsesvis H_6 . Dreneringsforholdene er delvis vanskelige, dyrkingsverdet ca. 4. På flere av de mindre myrpartier er derimot god brenntorv, humifiseringsgrader H_6 og H_7 , er almindelige her.

På søndre del av Hadseløya, vesentlig nord og vest for Melbo, ligger 15 mindre myrer av et samlet areal av vel 3,500 dekar. Herav er ca. 1,000 dekar lyngrik mosemyr, ca. 1,800 dekar gressrik mosemyr og ca. 700 dekar gressmyr. Myrene som ligger på begge sider av veien, har oftest en høide av 15—30 m o. h. En del myrer lenger nord ligger derimot betydelig høiere, f. eks. *Kvantolimyr* i ca. 240 m høide. Dybdene varierer også meget (fra 0,5 til 5 m), men er oftest ca. 2 m, undergrunnen er gjerne leir, sand og grus, men for et par myrer fjell. Myrenes formuldingsgrad varierer fra lite til vel formuldet og humifiseringsgraden i de dypere lag fra H_6 til H_8 . Analyser av brenntorv fra Ytre og Indre Torvhaugsmyr (tabell 2) viser at torven har høi brennverdi. I en flerhet av myrene stikkes nu torv, og efter avtorvingen dyrkes. For enkelte myrers vedkommende er det imidlertid vanskelig å skaffe avløp for vannet efter at brenntorvlagene er fjernet.

Syd for Breivik ligger store myrer, delvis noe opstykket, men her er allikevel det største sammenhengende myrareal på Hadseløya. Av 9 særskilte figurer utgjør *Storåsmyr* den betydeligste (ca. 1,775 dekar). Litt over halvparten av alle myrer syd for Breivik er lyngrik mosemyr og for øvrig vesentlig gressrik mosemyr. *Storåsmyr*

myren som tilhører førstnevnte myrtype, er lite kupert, men med en hel del tuer av gråmose og dessuten mange små tjern spredt utover. Høyden er opptil 30 m, med svak helling mot nord og øst. Dybden av denne myr er ganske betydelig. I almindelighet måltas 3 til 4 m, men på enkelte steder strakk ikke et 6 m langt bor til. Myren ligger for størstedelen direkte på fjell eller med et ganske tynt lag av sand og grus over berget. Dreneringsforholdene er delvis noe vanskelige på grunn av lite fall. Det øverste lag er delvis lite formuldet, men i dypet finnes bra brenntorv. Det kan nevnes at der for 20 år siden var anlagt en torvfabrikk på nordvestre del av Storåsmynen, beregnet på en ganske betydelig årsproduksjon. I forbindelse med dette anlegg blev det beregnet at det fantes ca. 75,000 tonn lufttørr brenntorv i den del av Storåsmynen som var sikret for fabrikk (ca. 300 dekar).

Av de øvrige myravelinger bør nevnes Beritbekkmyren øst for Storelven. Denne myr er vel 800 dekar og består av gressrik mosemyr. Myren ligger i ca. 30 m høyde og med fall vestover mot elven. Gjennemsnittsdybden er ca. 1 m, undergrunnen er grus. Overflatelaget er for det meste vel formuldet, og avløpsforholdene er gode, dyrkingsverd ca. 2,5. De øvrige småmyrer innenfor Breivikområdet varierer i størrelse fra ca. 55 til 240 dekar. De ligger delvis forholdsvis høit (70—100 m), har varierende dybde, og inneholder delvis god brenntorv (H_7). En del av disse myrpartier egner sig for øvrig også godt for dyrking (dyrkingsverd 2—3). De myrer hvor det stikkes torv, dyrkes i almindelighet efterhvert som de avtorves.

Ved Flatset — vesentlig sydover langs elven — ligger 5 myrer, areal tilsammen vel 1,000 dekar. Det største parti, vel 700 dekar, er gressrik mosemyr og ligger på begge sider av elven som danner avløp for Flatsetvann. Høyden stiger jevnt fra ca. 20 m ved bygdeveien til 60—70 m sydligst ved vannet. Dybden er oftest bare ca. 1 m, men når enkelte steder 2 m, undergrunn sand. Myren skulde egne sig noenlunde vel for dyrking, skjønt formuldingen er ennå lite fremskreden. Dyrkingsverdet er satt til 3. I tilknytning til myren ligger imidlertid en hel del fastmarksjord som er vel egnet for dyrking.

De øvrige myrer innen dette område er små og delvis avtorvet. På de partier som ennå ikke er avtorvet, er til dels god brenntorv.

Dyrkingsmuligheter.

Med sine ca. 98,000 dekar myr skulde dyrkingsmulighetene på Langøya, Hadseløya og de nærmeste småøyer være ganske betydelige, forutsatt at all myr er skikket for dyrking. Imidlertid utgjør vel $\frac{1}{3}$ av arealet eller ca. 33,200 dekar l y n g r i k m o s e m y r (jfr. tabell 3), og dette er i almindelighet dårlig dyrkingsjord, særlig gjelder dette på de breddegrader som det her er tale om. Derimot knytter det sig ofte tekniske interesser til de l y n g r i k e m o s e m y r e r, og efter en

eventuell avtorvning vil selvsagt disse myrarealer ha sin verdi også som dyrkingsland. Når de lyngrike mosemyrer erfaringsmessig gir dårlig resultat ved dyrking uten forutgående avtorvning, tør dette først og fremst skyldes at de som regel er lite formuldet i det øverste lag, og er fattige både på mineralske plantenæringsstoffer og på kvelstoff. Dessuten er dette gjerne dype myrer, og torven er ofte av en slik karakter at det er vanskelig å tilveiebringe en passende markfuktighet for kulturplantene. Engvekstenes overvintring er også et spørsmål som er vanskelig å løse på denne myrtype, vesentlig på grunn av opfrysing og isbrand.

De gressrike mosemyrer derimot, og særlig gressmyrene, er gjerne dannet av mer kravfulle og næringsrike vekster. Dette skyldes at vedkommende myrpartier har hatt tilgang på et næringsrikere vann enn de typiske lyngrike mosemyrer, særlig da de lyngrike gråmosemyrer. Et noe gunstigere innhold av askebestanddelene og av kvelstoff, gjerne høiere formuldingsgrad og bedre fysiske forhold i jorden, gjør derfor disse myrer bedre skikket som dyrkingsjord.

På øygruppen finnes i alt ca. 49,300 dekar gressrik mosemyr og ca. 15,500 dekar gressmyr, eller i alt ca. 64,800 dekar av de bedre myrtyper. Dette areal tilsvarer så noenlunde det som ved vår vurdering av dyrkingsverdet har fått karakteren 3 eller bedre. En del av disse myrer er foreløpig torvland, men i almindelighet blir torvgravene dyrket etterhvert, så man stort sett kan regne med hele dette areal som fremtidig dyrkingsjord.

Hvor mange nye bruk der vil kunne reises på de nevnte øyer, er et spørsmål som selvsagt ikke kan besvares annet enn rent skjønnsmessig. Sannsynligvis må man kunne gjøre regning med ca. 400 bruk i alt, og enda skulde der være tilstrekkelig areal igjen både til beite og torvland og dessuten en del tilskuddsjord til de eldre bruk. Det kan her nevnes at på de av Ny Jord innkjøpte felter, som omfatter vel 12,000 dekar, er planlagt i alt 75 nye bruk. Foruten myrene har man jo flere steder en del fastmarksjord som også vil kunne dyrkes eller kultiveres til beite. For øvrig må man etter vårt skjønne fare særlig varlig frem når det gjelder å snauhugge skogsmark med tanken på å vinne dyrkingsjord, slik som forholdene ligger an der nord. Skogen er et så verdifullt aktivum både nu, og den blir det sikkert i ennu høiere grad i fremtiden etter hvert som bebyggelsen øker og torvresursene minker, at man ikke kan være varsom nok med den.

Går man til en omfattende bureising i den nærmeste fremtid, vil de egentlige fremtidige resurser bli de lyngrike mosemyrer. Og det er nok ikke tvil om at også disse myrer i det lange løp vil bli ettertraktet som dyrkingsjord, men da helst etter en forutgående avtorvning som foran nevnt. Det gode er at de fleste myrer på Langøya og Hadseløya kviler på et underlag av mineraljord, og ikke direkte

på faste berget. Dyrkingsmulighetene vil derfor ikke bli ødelagt om myrene avtorves til en rimelig dybde.

Det dyrkede areal i de fem herreder Langenes, Øksnes, Bø, Sortland og Hadsel utgjør ifølge jordbrukstillingen av 1929 i alt 27,504 dekar fordelt på i alt 3,303 bruk, herav 1,395 bruk med mer enn 20 dekar innmark. Imidlertid må vi huske på, som innledningsvis nevnt, at en del av herredene Sortland og Hadsel strekker sig utenom de øyer som her behandles. Vi skal derfor ikke gå til en nærmere analyse av jordbruksforholdene innen de enkelte herreder, men nøie oss med å konstatere at stort sett ligger forholdene noe gunstigere an her enn på Andøya, som tidligere er omtalt her i tidsskriftet (hefte 2, 1935). Som eksempel kan nevnes at 0,83 % av det dyrkede areal i de ovenfor nevnte herreder benyttes til kjernevekster dyrket til modning, mens de tilsvarende tall for Andøya var 0,31 %. Dette sier kanskje ikke så særlig meget, men gir i hvert fall en pekepinn om retningen. Hvad klimaet angår, skal vi etter Det norske meteorologiske institutts oppgaver meddele følgende data fra Langøya sammenlignet med de tilsvarende tall fra Andøya:

	Langøya		Andøya	
	Bø	Råvold	Andenes	Risøyhamn
Normal nedbørshøide i mm ...	808	964	767	1150
Normal lufttemperatur i C° ...	3,9	4,0	3,2	3,8
Midlere antall dager med min.-temp. under 0° C	138	—	145	139

Som vi ser, er årets middeltemperatur litt gunstigere på Langøya. Dette gjelder også for vekstmånedene juni—juli—august. Av adskilleg betydning tør det være at oppgavene fra Bø viser at både juni, juli og august er alle frostfrie, mens observasjonene for begge stasjoner på Andøya viser at man der har å regne med frostdøgn også i juni måned. Det er jevnt over heller ikke fullt så vindig og værhardt på Langøya og Hadseløya som på Andøyas betydelig større sammenhengende myrstrekninger, noe som selvfølgelig har en viss betydning.

I det hele kan man si at det er betydelige interesser som knytter sig til de store myrstrekninger som finnes på øyene i Vesterålen. Ennu er ikke myrinventeringene der oppe avsluttet, så vi kan ikke på dette tidspunkt gi noen sammenfattende oversikt, men dette vil bli gjort så snart de gjenstående øyer blir ferdigbehandlet.